

Марина ВОЙТЮК,
викладач кафедри теорії та історії
держави та права, конституційного
права та прав людини
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
Віктор ПСКУН,
здобувач вищої освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ІНТЕГРАЦІЯ ТА СПІВРОБІТНИЦТВО – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР УКРАЇНИ

При підготовці тез цієї доповіді було визначено за мету дослідити історичні зв'язки та новий етап співробітництва України та Європейського Союзу.

З огляду на новий статус України у Європейському Співтоваристві – статус кандидата у члени ЄС та практичні кроки щодо посилення інтеграційних процесів з боку обох сторін угоди про співробітництво дослідження на сьогодні має підвищену актуальність.

«In varietate concordia» («Єдність у різноманітті») – вислів, який є гаслом Європейського Союзу. Дійсно, сьогодні Європейський Союз (далі – ЄС) – це геополітичний вибір 27 держав Північної півкулі, для яких Європейське Співтовариство стало другою домівкою. Європа і сьогодні різниться традиціями й мовами, але об'єднана спільними європейськими цінностями. ЄС захищає цінності кожної нації, заохочує країни до співробітництва політичними та економічними важелями, зберігаючи розмаїтість, сприяє співпраці культур, а головне – забезпечує соціальну справедливість у кожній окремій державі. Основне завдання, що стоїть перед Європою, полягає в тому, аби перетворити ЄС на територію свободи, безпеки та справедливості, де справедливість і захист законом рівною мірою доступні кожному. Попри тридцятирічну історію Європейського Союзу, і у XXI столітті Європа, як і раніше, змушена вирішувати проблеми захисту і безпеки.

Нашу країну та ЄС єднають спільні цінності, історія та культура, демократія і свобода. Географічно Україна є центром Європи та найбільшою за площею країною Європи. Сьогодні наша держава межує з чотирма членами ЄС: Угорщиною, Польщею, Словаччиною та Румунією. Загальна довжина кордону з Європою – майже 1358 км (844 миль). У 33 пунктах кордон перетинається автомобільними, залізничними, поромними, пішохідними та велосипедними шляхами.

Україна пройшла довгий і тернистий шлях, щоб довести ідею стати частиною Європейського Союзу до логічного завершення. Сьогодні маємо розуміння, що європейський вибір України – це запорука її існування та розвитку.

З моменту набуття Україною незалежності у 1991 р. Європейський Союз та Україна розвивають взаємовідносини. Україна є пріоритетним партнером ЄС у рамках European Neighbourhood Policy (Європейської політики сусідства) та Східного партнерства.

Найважливіші віхи співробітництва ЄС та України – 2013 р., коли українці вийшли на Майдан, звершили Революцію гідності й відстояли підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [3], та 28 лютого 2022 р., коли лише за чотири доби після початку широкомасштабного вторгнення російської федерації Україна звернулася до ЄС щодо невідкладного приєднання країни за новою спеціальною процедурою.

Угода, підписана у 2014 р., дала змогу перейти від партнерства і співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції. Зближення України з Євросоюзом, яке почалося відтоді, дало початок тривалому шляху розбудови демократії та створенню правової держави одночасно з інтеграцією у світове співтовариство.

На цьому шляху починаючи з 2017 р. для громадян України було запроваджено безвізовий режим, стартували реформи у судовій сфері, сфері публічних фінансів, посилилося антикорупційне регулювання, відбулися зміни виборчого законодавства, децентралізація влади на місцях, запровадження європейських стандартів виробництва харчових і нехарчових продуктів, реформування освіти та медицини та ін.

23 червня 2022 р. розпочався новий етап європейської інтеграції нашої країни – Україна отримала статус кандидата у члени ЄС. Попри складний стан воєнного часу, Україна намагається зберігати темпи імплементації міжнародного законодавства та наближувати національне законодавство до права ЄС.

За даними, оприлюдненими на сайті «ЕУкраїна» за 2022 р., в Україні ухвалено 44 євроінтеграційні закони, 6 з яких – на виконання рекомендацій Єврокомісії. Найбільший сумарний прогрес за весь період виконання Угоди про асоціацію між Україною і ЄС протягом 2014-2023 рр. досягнуто у таких секторах договору:

- 1) статистика та обмін інформацією;
- 2) юстиція, свобода, безпека, права людини;
- 3) гуманітарна політика;
- 4) управління державними фінансами;
- 5) інтелектуальна власність;
- 6) політичний діалог, національна безпека та оборона;
- 7) освіта, навчання, молодь [1].

В останні роки Україна долучилась до низки програм європейського співробітництва, які поступово створюють можливості економічної та соціальної інтеграції нашої країни у ЄС. Перелік програм наступний:

- «Цифрова Європа» (на період 2021-2027 рр.) – окреслила новий етап розбудови цифрової інфраструктури та доступності цифрових послуг;
- «Єдиний ринок» (2021-2027 рр.) – передбачає роботу зі зміцнення конкурентоспроможності та стійкості малих і середніх підприємств та створення європейської статистичної звітності;
- «Механізм Сполучення Європи» – вдосконалює експортну логістику на кордоні з країнами ЄС, забезпечує збільшення пропускну здатності автомобільних та залізничних пунктів пропуску;
- «EU4Health» – забезпечує доступ до фінансування ЄС у галузі охорони здоров'я, зокрема для цілей профілактики серцево-судинних, онкологічних та інших неінфекційних захворювань;
- «Горизонт Європа» (2021-2027 рр.) – є рамковою програмою ЄС з досліджень та інновацій, що передбачає зміцнення науки і технологій, сприяння інноваційній конкурентоспроможності промисловості;
- Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025 рр.) – спрямована на покращення ядерної безпеки та радіаційного захисту, передбачає участь України як асоційованої країни у термоядерних дослідженнях;
- «Креативна Європа» (2021-2027 рр.) – відкриває можливості для розвитку українського сектора культури та креативних індустрій, розширення співпраці між професіоналами, а також зміцнення культурних зв'язків із країнами ЄС;
- House of Europe («Дім Європи») – дозволяє підтримувати професійний та творчий обмін між українцями та колегами в країнах ЄС і Великій Британії;
- Еразмус+ – програма у сфері освіти, спрямована на професійну підготовку молоді, розвиток спорту та ін.

Отже, наша країна чітко визначила свій європейський вибір і у надважких умовах відкритої війни доводить вірність європейським цінностям. Інтернет-ресурс «Європейська правда» зазначає, що у 2023 р. Україна вперше увійшла в регулярний звіт Єврокомісії, яка за єдиною методикою оцінює усі держави, що мають статус кандидата або потенційного кандидата у члени Євросоюзу [2]. Наша держава на законодавчому рівні імплементує норми міжнародного законодавства, вдосконалює національне законодавство, є частиною європейського співробітництва. Зі зброєю в руках, щоденно і повсякчасно наша країна доводить: Україна – це Європа.

Список використаних джерел:

1. ЕУкраїна. URL : <https://eu-ua.kmu.gov.ua/integration/euintegration/>.
2. Сидоренко С. Рейтинг євроінтеграції-2023: хто випереджає Україну на шляху до ЄС та чи реально їх наздогнати. *Європейська правда*. URL : <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/11/13/7173415/>.
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Ратифіковано із заявою Законом України від 16.09.2014 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.